

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide szívesen
az előfizetők pénzei, hirdetések és nyilatkozatok.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hegelmann Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban
kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárdá-utca. Ide küldendő a
lap eseményi részét illető minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes számok 10 krért
Hegelmann Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban
kaphatók.

Liberalismus és reactio.

Az utóbbi napok eseményei epochalis fordulatot képeznek a zsidókérdés ügyében. Látjuk a fel-fel csillanó fényt melynek áldásos sugarai mind jobban érlelik az antisemitismus vetését, halljuk a fel-fel hangzó morajt, mely viharrá erősödve elfogja seperni a semitismus miasmáit.

A nép felébredt. Antisemita képviselőket választ, az Isten szava megerengeti a zsidó liberalismussal corruptált államot. A nap kelte nem késhetik soká.

Zsidó liberalismusról beszélünk. Mert, hogy a ma uralkodó liberalismus egyenesen származott le a zsidóságtól az nem szenvedhet többé kétséget.

A zsidó természetben rejlő család és szelvélműködés magyarázza meg, hogy miért és hogyan volt képes ez a zsidó szellemű megfertőztetett szabadelvűség oly sokáig vakítani az elméket, de ma felismerik az álarcz alatt a bravot s a keresztény nép utálattal fordul el a zsidó népgyilkosoktól.

Ma eljutottunk oda, hogy nem kell szégyelnie magát senkinek sem, ha a szabadelvűséget, mint holmi felismert esalót kiséprizni a h. zából.

A szabadelvűség a zsidók monopoliumává lett, csak arra való, hogy hangzatos és csillámló voltánál fogva belevigye a keresztény társadalmat a semitismus forgójába. Afféle csalómadár lett, mint a vadásznak a bagoly, hogy összeszédítse az embereket, a kiket aztán a zsidó kénye-kedve szerint rabolhat ki.

Tekintsünk körül. Nem-e felhasználta-e a zsidó az emberi haladás minden vívmányát a maga céljaira?

A szabadság arra való volt, hogy a felszabadított polgárt újra rablánczra

verje földesura helyett, rabszolgájává tegye a zsidónak.

Az egyenlőség arra való volt, hogy az emancipált zsidó saját piszkos fáját tolja a keresztény társadalom jogaiba.

A testvériséget annyira vitte, hogy testéből és véréből él a magyar népek.

Türelem, felvilágosodás, haladás, humanismus és minden minden szép és nemes elve az emberiségnek, átokká vált a zsidó kezében.

Haljuk az új kor szabadelvű kakukjait, mint tolokodtak bele a keresztény családok puha fészkebe, látjuk mint veri ki a zsidó örökéből a magyar földbirtokost, látjuk a polgárt midőn görnyedve az uzsora kamat alatt, véres verítékekkel hasítja a zsidó földjét, látjuk a kisiparost, a kereskedőt mint fogja körül a zsidó, mint szívja ki vérért, mint mérgezi meg lelkét, mint teszi testileg lelkileg nyomorékká!

Van-e csak egy szikrája a mai liberalismusnak, melynek ne a zsidó venné hasznát; és, mert a tény nem-e a legszentebb joga az embernek, hogy e vesztére törő faj ellen minden erejét összeszedve saját létét, saját életét védelmezze.

Az életfentartás hozza magával, hogy a keresztény nép mint egy ember tömörüljön a zsidó ellen. És itt nem használ a zsidó saját Jeruzsálem pusztulásával felérő óbégatása, hiába állítja ki a liberalismus kerítőit az utszélre, tudják, hogy a kifosztott rimán minden rongy család a külső máz alatt a testi és lelki corruptio, a semitismus akar újabb áldozatokat keríteni a hálóbá.

Mi nem bánjuk, nevezzenek reactionariusnak. Jól van, mi a zsidó gazdaság ellen dolgozunk az igazság hatalmas fegyvereivel.

Mi nem féltünk a klerikalismustól. A magyar papság ezerszer jobbkarója a népek mint a zsidó.

De itt nincsen sem reactióról, sem ultramontanizmusról szó, hanem van szó a zsidó gazdaságokról, a melyek ellen saját életünk nemzeti létünkért kell küzdenünk.

Végtelen meg lehet a zsidóság ijedve, midőn leálczázva látja óvatosan takart meztelenségét, midőn kilóg a kafftán alól a sakterkés, kiárad a zsidóbűn — a corruptio.

S most, midőn minden gazdaságuk napvilágra jött, midőn az emberiség a veleszületett undorral fordul el a kétezer éves phylloxerától a zsidótól nincs más argumentuma ellene, mint az, — hogy az antisemitismus ellenkezik a liberalismussal.

Liberalismus, te festett koporsó, milyen óriás szennyet, rothadást takarszt te a zsidóban!

Hát jó, ha a liberalismus egy a zsidók ügyével, bukjon el csufosan, mi nevetni fogunk felette. És ha lerázza zászlajáról a semitismus poloskát am jó — mi nem fogjuk megtagadni.

De ha a zsidóság által körülmélt liberalismus a régi festékekkel akar újra parádézni, hát bizony gimplit nem fog vele Magyarországon soha.

Van a magyar néphez hála Isten olyan felfogása, hogy megismeri a csalót és el is bánik vele érdeme szerint. Nem oly régen volt, hogy a zsidó gazdaság által elkeserített nép több helyen feltámadt a zsidó hénák ellen és akkor a zsidóság rögtön statáriumért akasztófáért kiabált és Kozarekhez imádkozott.

Nincs messze az idő, midőn a magyar nép öröme az örökigazságnak statáriumot ül a zsidó felett, meg is

hozza ítéletét, megválasztván antisemita képviselőit, akkor ám kiabáljon a semitismus tüzet, akkor emlegesse a reactiot, de ma hagyjon fel a lármával e felett pedig tanuljon meg hallgatni. Ne kiabáljon reactiót, mert ha az a reactio eljön bizony, bizony örökre képtelenné teendi a zsidót minden actióra.

Szemecz Emil.

Hogy áll a világ.

Itthon. A főrendiház epochalis szavazata a belpolitikában igen érdekes helyzetet hozott létre; az összes lapok arról vezércikknek, vajon ez után Tisza Kálmán fentarthatja-e kormányát vagy nem. A félhivatalos kormány közlönnyök tagadják ugyan, hogy a kormány a főrendiház által történt leszavaztatása Tisza állását megingatta volna, ámde mindenki belátja a szavazás óriási horderejét, s a benne rejlő bizalmatlanságot is a kormány zsidó politikája ellenében: a főrendiház hatalmas vezetőj bizonyára támogatja azon körülmény is hogy az udvar részéről semmi támogatásban sem részesült, a nép minden rétegéből tapasztalható jubileum pedig nagyrésztben elpóstatja azon általános örömmel, mely akkor fog bekövetkezni, ha a magyar nemzet a Tisza kormány és zsidó politika lidércnyomása alul egyszer valóban felszabadul.

Tisza a költségvetési vita előtt a teendők ellenzéki emberekkal is conferált, legfőbb Irányival, Szilágyi Deszövel, sőt Somssich Pál és Bittó Istvánnal is. — de úgy látszik e beszélgetéseknek ma még látható eredménye nincs. A főrendek is conferatiákat tartanak a további teendőkre nézve, mit annak jelül tekinthetünk, hogy a kivított győzelem hatása új tevékenységre ösztönzi a főrendeket, kiknek kormánybuktató ügyeket az egész nemzet osztatlan rokonszenve és lelkesedése kíséri. — A helyzet feszült, a krízis bizonyára pár nap alatt be fog állani; vajha e kibontakozás a Tisza kormány bukása lenne.

Ujabb hírek szerint Tisza Kálmán bécsi utja alkalmával döntő körökben szóbaajtott új leszavaztatása esetére lemondását jelentette be, utódaul Kállay közös pénzügyminisztert ajánlván; Kállayval ez irányban folytatott tanácskozása eredménytelen maradt. Itthon pe-

A láb előtt csak akadék:
Komám asszony! merre, merre?
Hol az ajka, hol a keze?

Ah végre valahára, kéz a kézben, ajk az ajk az ajkon, s hősünk karja közt az üdvösséggel a föld legboldogabb embere.

— Kis bohóm te! he, he, he, — végre hát a te büszkeségeden is győzedelmes a szerelem, s szíved annyi nehéz próba után most már ugy-e az enyém? Ó mily busás jutalom ez nekem annyi meddő küzdelem után, s a hajdani forró csókja mily édes elégtétel szívem hosszú fájdalmává. De hát miért oly némák és szótlanok ajkaid, s miért oly lázas ez a puha kebel? Talán a nagy szerelem, vagy éppen a félelem miatt? Istenemre, arra nincsen ok, mert feleségem az a Gézi Dorka álmaiban bizonyára sejteltetlen a mi találkánkról. De karjaim között még Csuszászki komám miatt és felesleges az aggodalom, mert ide komaság, oda komaság, hanem ha...

— Pszt... czipp... czupp...
— Tehát csókok a szavaid, s szíved hullámai a beszéded? Am így is jó, mert a te szerelmed nyelv nélkül is üdvösség nekem. Im itt érte vállaid havára ez a schavi, [mely szintén csak néma emléke ugyan e boldog órának, he himes virágai az örök szerelem és „nefelejtés” jelképei.

— Kikeriki... im a kakas első szózata melynek bizonyos az az értelme, hogy még a mai időben is sok az őrszemű Judás, azért tehát még egy tucztat czviki pussi után — a kebelben a győzelem önértével, a gyönyörök utó ízével, s az ezutánniak vérmes reményével — az előbbeni katykarings uton Csuszászki ur is hazafelé Mászászki *) s egész a szoba ajtóig ezek monológjai ajkának: „Mily sajtáságos a szerelem, mely roppant a különbség csók és csók között.”

De esitt, itt a kilincs... ovatosan be az ajtón... s aztán...

Ezer villám és égi háború!!! mi dolog ez? a saobában nagy a lámpa fény, s az ün-

*) Instállora ez nem egészen poetica licenzia, hanem hősünknek e balákerü noct ambulatiójává szertett csuf neve.

TÁRCSA.

Éjféli találka.

(Burleszk.)
Ige nélkül.)

Szerellem! te annyi bánatos szívnek fülök colorádó bogara! te sárkány fogu pilloxera vastatrix a kebel nyugalom gyenge penyigéin! beh sokak a te hőbortos tulajdonságaid.

Hogy a valcer után tyukszem, rendezvous-ra nátha, szerenádd után költő létra, rózsá vizre választó viz, rizs por után foszfor, vagy éppen puskapor, párbajra privátbaj, kis levélre váltó a természetes következmény, — s hogy ezek mind meg annyian édes gyermekeid: az végre is köznapiság.

Hogy továbbá a szerelmes szívhez még más ágakról is közeli atyái a zavaros fej, s hogy lényileg a szerellem többnyire nem is más mint bolondság, — vagy a legjobb esetben böles-bolondság — az szintén nyilvános dolog, — melynek bizonyosságára igen érdekesek az Énekek Éneke Troubadourjának Slatje Méléhnak ezen épületes szavai: „Nagy az én szívem öröme a te szépségedért, kiváltan pedig a te nyakadnak arany lánczáért”, — majd egy másik versében, „Mily kár, hogy szépséged nem örökös én hebroni rózsám, mert így arczáid rózsája egyszer boldogság, máskor pedig aggodalom és bolondság.

És hogy végezetre a szerelmennek számtalan gyengéi mellett még a hályogos szem s a siket fül is prózai oldala: nemkülönben közönséges tény; — de hogy egy általán szem és fül nélküli valami, s hogy szervezete mindenféle kép tökéletlen, — arra, mint kevésbé nyilvános dologra im az alábbi sorokban egy történetecske.

Közel már az éjféli, a kísérteteknek sétét órája, a faluban minden oly csendes, halgatag. Hosszu sorban apró házikók, körülük és bennük siri a csend, mert a lakosok — a mezők egyszerű munkásai — kik között a piros

* Tudniillik ebben a humoreskben az a különös, hogy az egészen egyetlen ige se fordul elő; bámuljuk jeles munkatársunk példátlan türelmét és ügyességét, de főleg nyelvünk e különös sajátosságát. Szerk.

hajnalról a nap alkonyáig oly zajos a létező küzdelem, s lármás a munka zsi-baja — most szalma párnájukon némák és csendesek, mint a tetszhalott, nyugalmuk a verejtékes munkák folytán édes az álom puha karjai közt; mert a bacsületes dolog után igen jó álompör a tiszta lelkiismeret.

A nappal munka, gond és küzdelem ideje, az éj pedig a nyugalomé, — ezek cseréberéje természet ellenes, s következményeiben többnyire káros.

De amott a jegyzői lak kényelmesebb szobájában Csaszászki Máté notárius uramra még is hatástalan ez az igazság, mert daczára Morfeusz csásos karjainak, ő még mindig éber ember és álomtalan a puha nyoszolyában.

Tán a szénája rendetlen a lelki ismeret kaszállóján? talán a nátha, hurut vagy a köszvény az oka éberségének? tán a pilloxera cholera, statárium és ezerféle porció, hosszú instantia; vékony accidencia, de annál vastagabb szolgabírói dorgatorium s egyéb secaturák miatt álomtalan? avagy tán éppen szerelmes ő kigyelme?

Szerelmes? hisz ha csak ennyi a baj, ott hités társa a jó Mártha asszony, — igaz, hogy lélegzete szerint mély álomban már.

Pedig hát mégis itt a bibi, mert Csaszászki uram csakugyan szerelmes, de ebbeli betegsége oly annyira veszedelmes és kényes természetű, hogy arra a házi gyógytár csók pilálái nem nem elég édesek már, s egyedüli recipéje (persze a várietas delectát elvén s a hason szonvi gyógyomod fundamentumán) a kis Csuszászki ispánné komaasszony egy drága kis levélkéje, melynek rövid, de velős tartalma csak ennyicske: „Ma éjféltkor a kerti pavilonban.”

„Ezer penna, három akó violaszin tenta!” ez ugyan rövidcske kis végzés annyi szödegalysos és virágos instanzziára, de notárius uram álmatlanságára s tökéletes boldogságára még is elégséges, mert ennek alapján napnál világosabb dolog:

primo: hogy Csaszászki Máté öt esztendő vagy még régebb idejű igényei — most már Csuszászki Abszentiussal eddig ingatlan tulajdon jogának zálogterhei

secundo: hogy Csaszászki ur festékes haja daczára is még mindig valóságos Don Juan. —

Nos? ugy-e nem csoda, hogy hősünk ily rózsá színű gondolatok között még késő éjjelen sem álmos ember.

De im a János bakter borju tenörja csakhamar hiteles argumentum a felől, hogy az éjféli, tehát a találka ideje egészen a küszöbön már. Mártha asszony álma mély és nehéz — fel hát az ágyból, s a kurta toilett után:

Csüssz, csüssz lassan csendesen,
Lábuj hegyen hegyesen.
El a a kertnek, a mezőnek;
Inkább erre kerülőnek;
Mert az utca nem tanácsos,
Kutya s bakter egy sem álmos.

„Línácskám angyalom! mindjárt... mindjárt...
Puft! egy árok setét verem,
Akár miként a szerelem,
Jaj derékam; Jaj fejem:
Csupa sár a lábam kezem.

„Mind egy... lámál édesebb az eredmény, mennél több az akadály előtte. Előre hát a czél felé, a te nevedben drága Linuskám...

NI! — emitt meg égy magas tüske kerültis, a paradicsom kertjének kúrbumuk nélkül is hatalmas bástyája!

Béül Éva, kívül Ádám,
Ez se holmi bakatell ám.
Mily kár, hogy a szerelmes ember is csak afféle két lábú tollatlan állat, mert így szárnyak nélkül neki is csak ez a módja:

Fel a fökra kerítésem,
Féleje az üdvösségnek,
Hegyes tövis nem oly nagy baj;
Vér ára a dicsőségnek.
Hamar át a tuskén bokron.
Im közel már a pavillon.

Hanem menykő nagy a setét és csendesség benne.

— Pszt, pszt! Komám asszony!
— Pszt, erre, erre.

Ó ez a gyenge hang búbajosabb Csaszászki ur füleinek a Zephyr sóhajánál, zengesebb a paradicsom madár énekénél, mert hisz ez a bizonyítéka, hogy a drágalátos Csuszászki ur asszonyi szavának.

Erre, erre, de hát merre?
Jaj de pokol setét helye!
Itt egy asztal, amott egy szék,

terjesztett 1884-ki állami költségvetést tárgyalás alapjául nem fogadja el. — Az utóbbi pedig pártolta a határozati javaslatot. Ezután nem szót többé senki, s az előterjesztett költségvetés áttalánosságban elfogadtatott. — Megjegyzendő, hogy midőn Tisza Kálmán megjelent az ülésben, pártfelei megjelenezték, az ellenzék pedig derekasan kipisszgte, nemcsak ezzel szálították le azonban a köteles éljenek ovációját, hanem azon dörgő éljenek s tapsokkal is, melyekkel a függetlenségi párt s az egyesült ellenzék grót. Uzi rák y Bélát a főrendiház jegyzőjét fogadta midőn az a főrendiház visszautasító határozatát meghozta 15-én vette kezdetét a költségvetés részletes tárgyalása tételei változtatás nélkül elfogadtatnak, rendelkezési alap tételénél Szalay Imre következő beszédet tartotta:

Szalay Imre: T. ház! Art hiszem, szükségtelen kijelentem, hogy én semmi néven nevezendő kormányt, mely a 67-iki alapot elfogadja, rendelkezési alapra, vagy bármely czímen is semmit meg nem szavazok. Miután szükségtelennek tartom ezt bővebben illusztrálni, más indokokat szándékozom felhozni arra nézve, hogy miért tagadom meg a miniszterelnök úrtól különösen (Halljuk! a szélső baloldalon.)

A ki a Magyarországon utóbbi időben történeteket ismeri, észrevehette azt, hogy a kormánynak ezen rendelkezési alap, hogy úgy mondjam, kés a kezében, ép úgy mint a gyermeknek és annak nem kerülhetne el figyelmét az, hogy a vidéki lapok kisebb nagyobb része bizonyos sugalmazott ministeriális T. és más betűs czikkkel ösztönöztetik el. És ha politikai részletekben maradt volna ezen czikknek sugalmazott irányja, talán nem volna veszélyes. Hanem most midőn újabb mozgalmak támadtak, melyek a zsidókérdés néven ismerünk, már féltünk, hogy e czikknek mindig sürűbbek és folytonosan a leghatározottabb philosemita irányban működnek.

Megengedem, hogy a t. miniszterelnök ur ebben a kérdésben ily irányt követ, mint a sugalmazott czikknek iratnak, de engedje meg azon meggyőződésem kifejezését, hogy mégis azt hiszem, hogy a t. miniszterelnök ur is ép úgy, mint pártbívei, úgy titokban, nem hiszem, hogy szeretné a zsidókat. (Derültség.) És ezen hiszem meg nem gyöngít engem addig a miniszterelnök ur, míg meg nem érjük azon roppant épület dolgokat, midőn valamelyik megyében főispánna zsidót fog a miniszterelnök ur kinevezni.

Mondom, ezen czikknek iratására szükséges rendelkezési alapot nem szavazhatom meg, mert én Magyarország jól felfogott érdekében azt tartanám, hogy a miniszterelnök ur már egyszer gondoljon arra, hogy ezen kérdésben, a mely másfél év óta foglalkoztatja a közvéleményt bizonyos elhatározó megoldás intézkedések a törvényhozásban. Miután már ezen dologról szóltam, engedje meg a t. ház, noha nem szeretem azok példáját követni, a kik mikor valami mondatik e házban, csak a következő napokon felelnek rá, engedje meg nekem a t. ház, hogy néhány megjegyzést tegyek a Mocstry és Gruber t. képviselő urak által tegnap elmondottakra, teszem pedig ezt azért, mert elég indokom van, hogy elmondjak arra némelyeket, a melyeket elmondhattam volna az általános budget tárgyalása folyamán, ha az oly röviden nem lett volna befejezve azonban miután reményem felül oly röviden befejeztetett, engedje meg t. ház, hogy azokra most reflectáljak. (Halljuk! Halljuk.)

Mocstry t. képviselőtársam ellenünk antisemita függetlenségi pártiak ellen fordul akkor, mikor azt mondja, hogy nekünk legnagyobb hibánk az, hogy elkerüljük a figyelmet a minden hibák kutyfejéről az 1867-iki kiegyezéstől egy másik irányban; a mely nem előidézője a bajnak, mert a kuforrás csakis a kiegyezésben rejlik.

En kétség nélkül előismerem, hogy a 67-iki kiegyezésben rejlik Magyarország bajainak fő kuforrása, de e mellett nem zárkozhatom el a nép kívánsága és panasza elől, hanem igenis mint egy orvos körültekintve azt találok, hogy nem csak ez az egyedüli baj, hanem e mellett van más baj is, a mely nem a főkérdés ugyan, hanem oly alárendelt kérdés a főkérdés mellett, mely amazt is alterálja, a mit mint ezen oldalon ülök úgy hiszem nem szükséges bizonyítgatnom.

Mióta a politikai küzdőterre léptem a a minek jó hosszú ideje, láttam magam elu a politikai életben különböző férfiakat erősen szenvedélyesen kitartással működni; én mindig megállottam azon helyen, a hol most is állok. én nem változtam, azonban azon embe reknek nagy része, a kik régen ellenem és ejevem ellen harcoltak, most mellettem, néha együtt haladva, néha pedig épen ellenkezőleg s oly irányban működnek, mintha ezen pártnak bomlását akarnák előidézni.

En ezekre nézve csak azt mondhatom, hogy rendíthetlen bizalmam az, hogy a párt egyes tagjai bármiként vélekednek egymás iránt, tehetnek meggyőződésük szerint, de bármiként fognak tenni az elvet nem compromittálhatták, sem pedig azon elvet, el nem dobják, a mely az igazi pártbívek szívében rejlik.

Gruber t. képviselő társam azt említette, hogy ő kétséggel elismeri, hogy léteznek bajok és pedig a zsidóság tuhatalmi póffeszkesedéséből azután a zsidóságnak eljárásában a

nép iránt az uzsorakodásban és mi több félben; ő ezen bajok elől nem zárja el fülét mint mondja, hanem ő nem lehet antisemita azért sem mert itt az antisemita vezére Istócy t. képviselő társam, a ki a kormány padokon ül és még most is a közjogi alap híve. Már előbb kifejtettem t. ház, hogy az, hogy a közjogi ellenzékhez tartozom és fogok is hozzá tartozni, nem alterálja azon álláspontomat, hogy ezen társadalmi és közgazdasági kérdésben bizonyos állást foglaljak el. Éppen azért visszautasítom a t. képviselő ur azon állítását, hogy csak azért nem tagja azon körnek, mert kormánypárti képviselő volt annak egyik főfactora és vezére, — annak bizonyosan más oka van. Nem fogadom el a rendelkezési alapot. (Helyeslések a szélső baloldalon.)

H I R E K.

— **Stephániá főhercegnő.** a koronaörökös neje bárányműben fekszik; a kór lefolyása a kiadott bullettinek szerint a legszeli-debb, úgy hogy ma már a baj szívében van. Az uralkodó család minden tagja beoltatta magát a napokban a bajtól való félelemben.

— **Nagy ovatióval fogadták a pozsonyiak** a főrendiház üléséről hazatérő pozsonyi lakos mánásokat, kik a kormány javaslata ellen szavaztak: az indó háznál összegyűlt százakra menő tömeg éljenek közben száltak ki a vasuti coupékból, s a perronon Inkey Zsigmond nagy néptömeg élén üdvözölte őket hazafias maguktartásáért. Pálffy grófot a canisnóba lépéskor is melegen üdvözölték. Jellemző, hogy a pozsonyi főispán, ki hivatala miatt igennel szavazott az ellenzéki mánásokkal nem mert egy vonaton hazatérni. Esztergomban a primás fogadása még nagyobb szerű volt, hol eléje egyletek körök testületileg s a nép ezrei mentek az állomáshoz, utja be a városba való diadalmenet volt. Este a várost fényesen ki világították.

— **Gróf Károlyi Gyuláné** salonjában ment a legnagyobb korteskedés a zsidó házasság ellen, a lelkes urnó, miután bájós társnőivel kimerítette már előkelő állása, mivel szemle minden hódító eszközt, hogy a javaslat ellen nemmel szavazókat toborzon a főrendek között, azon ötlethez jött, hogy az aristocrazia hölgyeit maga köré gyűjtötte, s azokkal 9 napi ájtatosságot tartott: 9 napig naponként bizonyos órában imádkoztak, „szűz Mária szent szívéhez“ hogy teljesítse szívük kívánságát, a javaslat bukását. Ezen ájtatosságot „Neuvaine“ nek, (kilenczeseznek, neveztek el. Most miután a győzelem megvan, kétségtelennek tartják, hogy az imádság használt, mit a kilencz többség is bizonyít, mint világos ujmutatás a „Neuvaine“ címre, mi bizony elhisszük, hogy az imádság hasznos, hanem a hölgyek korteskedése sem hiába való ám!

— **Ráczalmási kerületben** gróf Eszterházi Andor lépett fel képviselőnek ellenzéki programmal; a főrendiházban a zsidó keresztény házasság ellen szavazott a gróf.

— **Zsurnalistikai hírek.** A „Pesti Napló“ már régebben fellebbentette a fátótt a kormány azon törekvéséről, melynélfogva ez a küszöbön álló képviselő választások alkalmából főként a vidéki lapokat lekényezrezi törekszik. A P. N. előadta, hogy a lekenyerezett lapok részere Budapestben készülnek a vezércikknek és hogy ugyanazon egy vezércikket az ország legellentétebb vidékein megjelenő lapokban egy időben lehet olvasni. A P. N. ezen híre tény. A kormány főként a vidéki lapokkal kívánja maga részere hajtani a választók vonalmát. E mellett azonban a fővárosi sajtót sem ignorálja, mit igazol azon körülmény, hogy a Verhovay Gyula elleni ordiritozási által hirhirdető vált „Nemzeti Ujság“ javára több ezer forintot adományozott. Testtel lélekkel fújják a trombitát a kormány mellett a fővárosi német és magyar zsidó lapok. Ebből látható, hogy Tisza Kálmán, a ki azelőtt büszke lenézéssel ignorálta a sajtót, — ezuttal változtatott modorán, s a rendelkezési alap bankóin hizlalt ujságokkal akar ágra zöld vergődni. — No lám, mily fordulatot képes előidézni az antisemitismus. E mellett a kormány törekvése oda járult, hogy a nemzeti érdekek bátor védőjét Verhovay Gyulát lehetetlenné tegye és lapját a „Függetlenség“ et megsemmisítse. Olvasóink előtt bizonyára ismeretes a „Függetlenség“ elleni hajsza minden részletében. A magyar és nemet nyelvű zsidó lapok a Függetlenségen rágódíták már hónapokon keresztül. A Kóbiak hitvány serege azon évődik ma is tátott szájjal lesi az időt, midőn beáll a catastrofa s a Függetlenség megszűnik létezni.

— A „Függetlenség“ f. hó 15-iki száma Kammermayer fővárosi polgármester rendeltéből felfoglatni, illetve megjelenése karhatalommal is megakadályoztatni czéloztattott. Verhovay a brachiumnak is ellenlét, míg végre az úgy azzal, hogy időközben Verhovay által a polgármesterhez beadott kérvénye a végrehajtás elleni felfolyamodásnak tekintetett a lap további megjelenését nem akadályozták.

— **A csurgói és gyékényesi zsidóellenes** tüntetésekből faragott lázadás vádja alatt álló egyének ügyében a végtárgyalások január hó végén fognak megtartatni hírszerint, midőn a pesti kir. törvényesek küldöttsége ismét Kaposvárra rándul le.

— **Zalai zavargások** alkalmával történt, hogy Schwarzenberg Dávid zalaapáthi-hepp hepp hordta értékesebb holmiját a szőlőben

levő pinczébe; két pandur kísérte a kocsiat meg a zsidó, mindenik kezében egy-egy revolverrel. De a bátor izraeli jobban félhetett a revolvertől, mint a zavargóktól, mert a szemtanu pandur állítása szerint egyszer csak elkezdte: „Jáj, jáj, jáj!“ „Mi baj?“ kérdé a pandur, „úgy mhegijedtem mogamat, hogy az egyik revolver eltholálta veszni moghát!“ Mily nagy volna a bátorság a Makabeusok utódaiban, ha valóban szembeszállásra kerülne a dolog!

— **«Rablóvilág van Zalában»** mondja a „Népjog“ 1. száma. Leirni nem akarom, miként történt a az alsócsányi rablás, csak egy dolgot kívánok a t. közönség tudomására hozni. A rablás utáni napokban azon hir járta szájról-szájra, hogy a csányi postamester beszélt el, miként a Schorich 3000 ft. kapott. Pedig nyilvánvaló dolog, hogy azért verték meg Schorichot mivel keveselték a nála talált pénzt, az is igaz, hogy a pénzt csak a rablást követő napokban kapta meg. Honnan eredhetett tehát ezen titkos hir? Elmondom! Szomszéd községünkben, Bókaházán vagyon egy 13 próbás jordán, névszerint Schwarzenberg Izidor, ki nagy becsületben áll a keszthelyi nagy postánál. Ez a gavallér schmüle feltette magában, hogy török, v. y szakad, de postamester lesz. A többi értheti már a közönség. Hogy a jelenlegi postamestert megbohthassa, szükséges volt neki természetében levő fegyverét elővenni. Sőt mi több, hir szerint ki is szemelte már hol fog lakni, de biz még eddig nem sikerült a dolog a Jehuscusnak. Végre megjegyzem, hogy a rablás decz. 22. volt s erélyes szolgabíránk már január 2. megvizsgálta a dolgot. Lám, lám! Midőn egy be rugott atyafi a „zikezene“-t elkiáltotta rögtön feihivatott a jegyző, hogy mennyi katonára van szükség? Hja most csak egy földesurat rabolták ki, akkor meg a zsidó féltette a bőrét.

— **A zalán elkövetett.** s már lapuuk mult számában is említett rablási esetről következő tudósítást vesszük: Varga István 59 éves özv. földmives daczára annk, hogy már nagy fiai vannak, újra megakart házasodni, fiai ezt elle nezték, a köztük fenforgott vita annyira elmégesedett, hogy Imre nevű fia édes atyját megfojtotta, s 35 ft készpénzt elvette. E baromi tett híre a csendőrség Varga Imrét rögtön elfogta, s gyorsan teljesített előnyomozás után a tettes a tabi kir. járásbírósg által a törvényszék bírtonébe kísértetett, hogy az apagyilkos várja büntetését. Vajon statáriális eset-e ez, az választja: vajon a gyilkosság rablási szándékból történt-e? mert a statárium csak rablókra és rablógylkosokra szól — mit azonban a vizsgálat jog kideríteni.

— **A pörül fárt reveler.** A számtalan zsidó reveler ujságírók egyike, bizonyos Ektstenin Mihály a „Budapest Chronik“ című hitvány lap szerkesztése ugyan pörül fárt. Reiche Hugó aacheni hírneves tanár arczképét lapjában közölvén, nevezett tanárt e szivessé géát megakarta egy kissé zsarolni. A tanár azonban nem ijedt meg a zsidó firkác fenyegetéseitől, hanem az illető hatóságágnál feljelentette. A budapesti kir. tszék egy évi fogságra ítélte a talmod erkölcsök e megtestestült példányképt.

— **Ujságíró mint háziur.** Kérdés sem férhet hozzá, hogy ez a háziur nem lehet más mint zsidó. Futtaki Gyulának hírvják a házi urat, ki a „Budapest Korrespondenz“ című könyvnyomart adja ki a lapok számára. Futtaki fontos személy, a kormány lebizalmasabb embere, általa lát napvilágot minden dolog, mit a kormány közzétenni szükségesnek vél. E foglalkozás nem megvetendő, ha elmondjuk, hogy Futtaki gróf módra él, mert fogatort — és most építi fényes palotáját a sugárton — a zsidó hatalom és befolyás dicsőségére.

— **Kóser koszt** a fővárosi közkörházaihan. El sem képzelné az ember, ha igaz nem volna. Pedig hát úgy van, hogy a főváros összes közkörházainak betegeit egy bécsi zsidó konsortium látja el kosztal. A Szt.-Rökushoz és Sz. Jánoshoz címzett kórházakban évenként mintegy 30000-re megy a betegek létszáma. Ebből némileg ellehet képzelni, mily tekintélyes összeget igényel az élemezés. Mentül több a beteg, annál nagyobb az élemezési kiadás s annál tetemesebb a zsidók haszna. A bécsi zsidó konsortium a fővárosi közközházi betegeknek kiszolgált kotyalékok díja fejében havonként 12—15.000 ft tiszta hasznot vág zsebre a mi egy év alatt 140—180000 frtnak felel meg. Ekként vándorol a keresztények vagyona zsidó kezére. Difficile est satyram non scribore! Zsidó főzet a keresztényeknek!

— **Falragasok** hirdetik, hogy Frankl Móricz híres fejszámoló gyermek városunkba érkezett, s előadásokat tart. Kik látták és hallották, csodákat beszélnek a gyermek emlékező tehetségéről; mindenesetre éreemes meghallgatni előadását.

— **Temérdek** tolvajlást követtek el Hietesen a mult 2 hó elatt; elloptak 16 darab lovat, 3 kocsiat, 4 pár löszerszámot és 42 darab disznót és mindezekből egyetlen lopott tárgy sem került meg, s egyetlen tolvaj sem fogatott el. Ajáljuk a csendőrség vezetőjének szíves figyelmébe ezen példátlan állapotot, mert hetesi polgárok jöttek be hozzánk panaszra, hogy a tolvajok miatt se éjjel se nappal nincs nyugtunk, s azok vakmerősége az egész lakoságot folytonos aggodalomban tartja.

— **Legborzalmasabb rablógylkosságról** írnak a bécsi lapok, melyek ottizgomban tart-

ják a lakosságát. A Mariahilfi utcán levő Eisert-féla váltóüzletbe három gonosztévő tört he, a tulajdonost meggyilkolták, az üz helyiségéből a mellékszobába törtek, ott Eisert gyermekeit és azok tanítónőjét támadták meg mig mint egy 3000 frtct elrabolva távoztak. Eisert, nagyobbik fia és a nevelő életveszélyesen megsebesülve a kórházba fekszenek, a kisebb fiu meghalt. A tettesek Pengrácz János és Dürschner személyében elfogattak, s a vizsgálatnak több adata szerint tagadásuk daczára is ok a rablógylkosok. A retentó eset alkalmából a népesség részere a suttottak felé irányul, maga ő felsége is értesíteti magát az áldozatok hogylétéről. A másik rablógylkosságot tettesei Schenk Hugó, Károly és Schlosserek szinte Bécsbe fogattak el, s a vizsgálat is ott teljesítetik ellenük. Ez a gazember trifolium azzal foglalkozott, hogy az ujságok hirdetései vel mindenféle ígéretekkel magukhoz csábítottak asszonyokat, leányokat, kik lépre menve a gazemberek által meggyilkottak s kirabolattak. Schenk és társai a vizsgálat eddigi adatai szerint 4—5 nőt gyilkolt így meg: de mellékfoglalkozásképen rablást, csalást és zsarolást is üzte férfiak ellen is. Schenk Hugó mivel család gyermeke, igen szép és mivel moderu ember, s e tulajdonaival sikerült neki könnyen hívő áldozatait, többnyire házassági ígéretekkel lépre eselni. Schenk és társai beismerésben vannak.

— **A keresztény vére szomjas zsidó** borbély, Kutschera Viktor fővárosi vámbáz közüti keresztény borbély zsidó borbély segédet tartott üzletében. A határozott antisemita Kutschera a hozzá eziránt intézett kérdésre azon választ szokta adni, hogy azért tart zsidó segédet, miszerint legalább ő nála legyen a szolgáló zsidó, ha már másutt fordított viszonyok vannak. Borbély mesterünk kegyetlen megalkolt e példa mutatásért. Azt vette ugyanis észre, hogy rendes vendégei egyre másra elmaradozgatnak. Hasztalan tűnődött az állapot felett, mig végre a véletlen derített agyába világosságot. Epen otthon időzvéen lakásán, az oda nyíló beretváló szobában jágatást és dühös szitkozódást hall. Oda sietett, látni a bajt. — Egyik törzsvendége félig beretvált képpel s beszappanzott arczczal, indultól reszketve szidta a zsidó borbély áldóját, a ki — úgy látszik — szándékosan összevissza metélte becses ábrázatját, a melyen valóban számos vércsepp csergedezett le ez inggallérja alá. Kutschera felfofozta a zsidót s nyomban ki ebrudalta boltjából az utcára. Igy derült ki most már egymásután, miért maradoztak el Kutschera vendégei. A gaz zsidó, főnöke és általában a keresztények elleni gyűlöletből vérg beretvált a keze alá kerülőket, hogy gazdájának kárt okozzon s fanaticus bosszuját kielégítse. Kutschera vendégei a zsidó eltávolítása után lassanként visszatértek miután Kutschera szintül megfogadta, hogy zsidót többé üzletében meg nem tűr.

— **A farsang és a zsidók a fővárosban.** A tiszsaeszlári véráldozat kitudódása miatt a főváros gazdag zsidósága, mely előbb mindenütt ott volt, a hol kinesivel parádázhatott és az előkelő világgal dörgölődzhetett, már a mult farsangon teljesen visszahúzódott. A jelek azt mutatják, hogy az idei farsang is nélkülülk mulik el. Attól félnek, hogy a jó kedvre gyuladó fiatalság úgy szünóra tájban valamelyik hep! hep! nótát találja megeresztetni s kész a botrány. — Február 16-án tartják az athleták báljukat, mely a legfényesebbek közé fog tartozni. F bál teljesen színdöntés lesz. Az athletikai klub, mely a testedzést gyakorló legelőkelőbb körök foglajja magában, — tőmjén szagu a zsidó előtt. A zsidóknak nem ép-test, erő, hanem pénz kell. Ezenfelül köztudomásu dolog az is, hogy az athletikai klubban igen erős az antisemita érzület. Innen van az, hogy a zsidó és zsidóbarát lapok, melyek különben a legjelentéktelenebb mulatságról is megemlékeznek, az „Athletikai bált“ teljesen ignorálják. No de azért jól sikerülend az zsidó reclam nélkül is.

— **A kaposvári önkéntes tüzoltó egylet** 1884. évi februárhó 16-án, a „Korona“ vendéglő nagy termében (sorsjátékkal egybekötött) jótékonyczélu zártkörű táncvigalmat rendez, belépti díj 1 ft — 1 sorsjegy 10 kr. Kezdeté pont 8 órakor. Belépti jegyek előre vált-hatók: Lów Mór és Kopits N. János urak kereskedésében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatván, hizlap utján nyugtáztatnak.

— **A kaposvári mükedvelő társulat** e hó 13-án tartotta meg közgyűlését, mely alkalmossal szokás szerint a tisztviselői kar és választmány mandatumát letévén a közgyűlés rendelkezésére bocsátotta. Minélfogva megválasztott az új tisztikar és választmány is: Elnök Gruber János, alelnök Berecz Sándor, titkár Belovary Lajos, jegyző Farkas Béla. Varga Lajos, pénztárnok Vörös János, ügyész és ügyelő Matolcsy Sándor, szertárnok Heindhofér János, választmány: Andorka Elek, Bernáth Kálmán, Kapotsy Jenő, Kapotsy Béla dr. Krizsanich János, Matolcsy József. Labele Kálmán, dr. Pfisterer Lajos, Csondor János, dr. Noszlópy Gáspár, dr. Marton Gyula, Scheffer A. Szabó József, Leránt Antal. Elhatározottat, hogy a farsangon a társulat calicot bált rendez, melyen a hölgyek fehér alapon kék petytyekkel festett calicot ruhában jelennek meg. Sok szó férne ehhez a calicot-hoz, nevezetesen

az, hogy épséggel nem díszes, (ha bál, hát szerintünk legyen fényes; a szép hölgyeket szeretjük látni legalább bálban díszes, izléses öltözetekben is, a calicotot pedig viseljük otthon.) de nem is elegans, nem is olcsó, mert haszontalan; hanem a hölgyek dolgába nem igen szeretünk beleavatkozni, mert tartunk tőle, hogy a báli calicot iránt való ellenszenvünk dacára is megfogadják bennünket győzni arról, hogy ők abban is nagyon szépek tudnak lenni: hanem annak az ötletnek már nem kegyelmezünk, hogy néhány fiatal ur is calicot frakkban fog a bálban megjelenni. Vajon a farsang utolsó napjára van-e tervezve ez a bál, midőn tudvalevőleg minden szabad, mit más, ki nem tesz az okos ember? valóban calicot frakchoz nem kell egyéb, mint esőrgömpök és castaonette; kár volna ezzel a bál csinját és a jó izlést comprmittálni.

Irodalom és művészet.

Előfizetési felhívás a „Házánk” című történelmi közlönyre. szerkeszti: Abafi Lajos. Magyarország utjabkori történelmének kedvelői és művelői régóta érzik oly szakközlöny hiányát, mely hazánk történetének a szatmári békekötéstől 1867. évig, vagy is alkotmányunk helyreállításáig terjedő korszak a hitetes adatainak tárházát képezze. E hiányt kívánja a „Házánk” kiadói pótolni. Igyekezni fog a „Házánk” szerkesztése, hogy lehetőleg csak oly közlemények adjon helyet, melyek íróit a tárgy megválasztásában a történelmi kritika, s a tudomány magasabb érdeke, a tények és események megítélésében önmérséklet és igazságszeret, az előadásban pedig higgadt komolyság vezérli. Mindazáltal tág tért enged a szerzők nézetési s véleményei szabad nyilatkozásának. Pártalást kerülve s a tények valóságos lefolyásának kiderítését tűzve ki egyik feladatának, a legellenfetésebb érveléseknek is hajlandó tért nyitni, ha ez érveléseket nem személyes hajlam vezeti, vagy ellenszenv tulságokra nem ragadja. A ki hazánk történetének valamely számbavehető adatát bírja, ne engedje elpusztulni vagy méltatlan kezekre jutni, hanem küldje be a folyóirat szerkesztőjéhez közlés végett, s adja át a történelmi irodalomnak a nemzet okulására. Az itt körvonalozott tért művelésű tüzzi ki feladatának a „Házánk” mely 1884 elejétől kezdve ötven havi fizetekben jelenik meg (július és augusztus hó kivételével) időnkint arczkép vagy egyéb történeti becsü rajz mellékletével. Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt. Vékely Zsigmond 48-as hónapú ezredes, az emigratio titkára. Kossuth volt hűségű, ki a földteket körül utazta, s most 4 derék fával azokat a haza földén meglepetendően hazájába visszatért, előfizetést hirdet „Utazásom a föld körül” című munkájára. E munka ismertetésére még visszatérünk, addig is melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Előfizetéseket legalkalmasabb a szerzőhöz Budapest, gróf Károlyi-utca 24. sz. I. emelet küldeni. A könyv ára 2 frt. Mint ki tünő szakközlényt ajánljuk a t. olvasóink figyelmébe a „Magyar Tisztviselő” című heti lapot, melynek előfizetési ára évről évre 1 frt 25 kr. Előfizethetni a „Magyar Tisztviselő” kiadói hivatalában Budapest VI. Rózsá-utca 61. szám. A Képes Családi Lapok ismét érdekes tartalommal jelent meg: ezen gazdag tartalom leti lapra előfizethetni Mészáros Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelede utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Farsangi levél.

Tisztelt szerkesztő ur!
Régi krónikák után készült regényekből olvassuk, hogy valamikor a kereszties háború és a troubadourok idejében a lovag urak valóban galáns lovagiasággal viselték magukat az akkori hölgyek iránt; némely krónikások még azt a mai világban majd hitetlen dolgot is erősen bizonygatják, hogy a lovag urak udvarlása nem csak a szép és fiatal asszonyok léányok kövére szorított, hanem annak kelmeit még az élet délutánján levő hölgyek is élvezhették.
Ma már persze Magyarországon ez a jó szokás kiment a divatból, s az időbecsú hölgyek csak gardedam számba mennek, kik mulatságokon, bálokon, színházban, korcsolya terén stb. csak azért jelennek meg, hogy a társadalmi illemnél fogva a fiatalok örömet, mulatságát zavarja, a mama szemé vagy ha úgy tetszik nekik, elmékedjének azon a csunya diák szón, hogy — tempi passati...
Ne tessék rosz néven venni (különösen pedig ne tessék rosz viczeket csinálni a „vén csoroszlárá” ki imígyen panaszkodik — mert csalódnának) ha sorsosaim nevében ezennel felszólalok saját érdekünkben és megillető részt kívánok a társasélet mulatságaiból azoktól, kik bennünket akár rosz akaratból, akár mi okból elhanyagoltak.
A nő a gyengébb, de emellett átalános al van fogadva, hogy szebbik fele az emberiségnek: nem kell tehát rosz néven venni, hogy a harmincz és ötven között levő menyecskék még mindig szépek akarnak lenni, s izlésük szerint egyik táncolni, másik egyébként mulatni elmegy a bálba, s felhasználja az izlés és művészet egész arzerálját, hogy ha nem is hédolokat de legalább — ismerősöket szerezzen, kik udvariasan mulattassák. Azt moadják önök, hogy ez hiúság! No bizony! hát ez még nem bün annak, aki nem éppen matrona! De még aztán a bajlott kor szemmel látható fogyatkozásait az erős férfiak sem tudják méltósággal viselni, s ha bele nem esnek a cynismus vermébe, bizony a kendőz és mesterségét nem engedik át a nők kizárólagos privilegiumának...
Száz szónak is egy lévén a vége, ezennel nem kerülgetve a forró kását, kimondom nyíltan, világosan, hogy e farsangon, (de még soká ezután is) elmegyünk bizony mi is a bállokba, mulatságokba — de nem unatkozni... A fiatal urak, kik bálokat rendeznek, gondolják meg, hogy mi is vagyunk a világon, (sokan köztünk is pedig szépek) s nagyon helytelenek találjuk, ha a nem táncolók a terem közepén összeállnak egymásköz

Laptulajdonos és kiadó SZALÁY IMRE

diskurálni, vagy elszáélnék az éttermekben, — minket pedig ott hagynak árván, elhagyottan unatkozni a terem padjain... Azt vetik, hogy sok a lány, — hát jól van, legyen sok, mulassanak azok is jól, legyenek azokéi a bálók „balekjai” meg — akik komoly szándékkal udvarolnak: de nekünk meg jussanak azok, kik az ilyesmin már túl vannak, nem fogjuk őket agyon táncolni, ne féljenek.
Ha pedig a „fiatalság” nem ily kiadós, s nem kerül belőlük, folyamodjanak segítségért öreg urakhoz, kiket a rut politikától elkel fogdosni bál idején — mi régi udvarlóinkat is megbecsüljük: de unatkozni épen nem akarunk.
Ha pedig én mindezt hiába beszéltem volna el, akkor követeljük, hogy a báli meghívókra ki legyen írva nagy betűkkel: „E világban az asszonyokra nem lesz figyelem!” Akkor? — akkor is elmegyünk, hanem viszünk magunkkal olvasni való újságot, regényt, s olvasni fogunk gavallérjaink csufjára.
Amanda.

Ezen hozzánk beérkezett jogos panaszt megértvén, orvoslás végett az ezennel illetékességi szempontból a Somogyi bál és műkedvelő társaság rendezőségéhez áttétetődik azon megjegyzéssel, hogy ha a „rokkantak” mozgósítása e célból csakugyan szükégesnek mutatkoznék, szerkesztőségünk tagjai készek a giedába beállni, illetve ülni. Szerk.

Nyílt levél a „Népjog” szerkesztőjéhez.

Sokan érezzük, hogy társadalmi viszonyaink nem egészségesek: némelyek ezen betegség okát is tudják, némelyek segíteni is akarnának e bajon; és mégis mit látunk? Valljuk csak be őszintén! a helyett, hogy a helyzet javulna, inkább rosszabbodik napról napra. A ragály terjed, az orvosok pedig bizonyos rezignációval, apathiaival nézik, mintha be akarnák várni a baj lefolyását, reménykedvén, hogy «a természet segít!»

Azonban csalódnak! mert, úgy látszik, a természet nem segít, a baj mindig nagyobb szépebb körökben pusztít.

Sok minden történik nálunk, a mi első pillanatra tetszetősnek tünik fel; de ha azután a dolgot komolyan megfigyelve minden oldalról megvizsgáljuk, ha a tényezőket és azoknak érdekeit megismerjük: akkor látjuk, hogy mennyire csalódtunk, és látjuk, hogy a humanismus, közjó, közmívelődés és haladás, liberalismus, „kulturális” célok és nem tudom még milyen czimek, nem egyebek egy hamis firmánál, mely „alatt saját játékát üzi, saját céljait hajhásza az önzés, a nemtelen önzédek és feltünesi viselkedéséig.”
Egy idő óta Kaposvárott egy új kórság mutatkozik: a különféle hirdapok gomba módra keletkezése! Sok bajnak okozója volt már nálunk ezen hirdap megindítási mánia! Sok elkeseredés, gyűlölség elmaradt volna, ha egyes emberek, főleg hivatalnok nem vetemednek arra modern gondolatra. „Lapot indítok, (ha csak egy pár hétre is), lesznek modern zsurnaliszta!”

Igaz, hogy ezen modern kulturtrágerek itt ott emberökre is akadtak; de mégis-mégis sok bajt okoztak ők, és az egészséges társadalmi viszonyok csendes békés életünk megromlásához összes erejükkel (a mennyire volt) hozzájárultak.

Legújabbban ismét egy új lap keletkezett nálunk, czime: „Társadalom”. Kiadója: „Jei-teles, de szellemi vezetője; Hekinger I. államgymn. tanár, laptulajdonos (?), Mesics Gy. tanfelügyelői tollnok és Ötvös (Goldschmid) nevelő: három ember, a ki nevelés tanítással foglalkozik.

Szerkesztő ur bizonyosan igen jól ismeri ezen paedagógus anti- vagy philosemitismusát mégis meg kell jegyeznem, hogy a kik a fő-szerkesztőt antisemitának mondják, nem jól ismerik, de ha philosemitának ex principio tartják, nem igazságosak; noha ő maga most olyannak akarna látszani s ezt a philosemiták-kal elhitetni, a miről a Népjog-ban idézett szavai, hogy ő „egy rabbit keresztény papnál többre becsül” legjobban tanusodnak. A fő-szerkesztő alighanem köz-mopolita.

Eloolvassván a „Társadalom” eddigi számaiból bámulva gondolkodóba estem, vajjon a kaposvári és somogygyeji t. közönség oly indolens-e, hogy már a „mutatványokat” is jó szívvvel, nyugodt lélekkel vagy közönyvel veszi?

Legyen szabad a „Társadalom” eddigi számaiból mutatványinak csak a következőket ideiktatni bizonyítékul annak, mily elveket vallanak a lap szellemi vezetői, főleg tehát a fő-szerkesztő ur.

A lap „társalgó” című rovatában ez olvasható: „Aladár, mért gyilkolta meg becsületemet? most én csak az érényt cselekszem... Gyermekeimet — e titkot a sirba vigye — mult héten eltemették, én utána megyek. — Én nő vagyok, követtem érzelmeim parancsát, mégis összerendeztem egész világban, ha elgondolom, hogy mindezt szülem tulgondokodása okozta...” stb. stb. Az öngyilkosság érénynek feltüntetve! Szeretném látni azon születek, a kik megengednék, hogy ilyen elvekkel, ily tanokkal gyermekek lelke táp-

láltassék. Valóban minden tisztességes család megvetéssel, undorral kénytelen elfordulni ily moráltól; mondok: minden család rang és valláskülömbőség nélkül!

Menjünk tovább! ott van egy adoma, a mely így hangzik: „Egy régiségbuvár nagy önteltséggel beszélte el egy szelleműs asszonyoknak, hogy egy nagyszerű leltre XIV. Lajos ágyemelegítőjére akadt egyik legközelebbi ásatása alkalmával. Maintenon asszonyra? Kérdé a pajkos asszonyka!

Egy igen tekintélyes uri ember elolvassván a „Társadalom”-ban ezen adomát, így szól: „valóban jellemzi az új lapot s annak szellemi vezetőjét.”

Ugyan mi szándék vezérelte a fő-szerkesztőt, mikor lapját ily ocsmány dolgokkal töltötte? elfelejtette, hogy ő gymn. tanár? nem jutott eszébe, hogy tanítványai kezébe is kerülhet a lap? vagy azt hiszi, hogy az ifuságot ily uton kell vezetni, ily elvekkel táplálni?

Még több ilyen virágot is mutatnék be a tanár ur „mutatvány” kertjéből, de sokkal nagyobb kímélettel vagyok a t. közönség irányában, semhogy türelmét még továbbra is igénybe vegyem olyan produktumokkal. Egyet azonban még sem szabad elhallgatnom, és ez a 2. mutatványszám vezérszövegének a következő része: „Egy magyar tudós különös modatot dobott a közönség elé. Sokan szöszszentri értelményét bonczolgtatván a mondásnak, kegyetlenül elitelték a bölcsőt. Uraim — így szól, — nem az Isten teremtette ezt embert saját képére és hasonlatosságára, hanem megfordítva. Megjegyzem, hogy e férfiú példás erkölcsű, buzgó vallásu egyén volt. Persze mindez nem menthette meg az anathematól, hisz a szent iratokat támadta meg. Pedig nem így áll a dolog. Különléne népek és korok művelődés történelmének lapjairól igazolva látjuk, hogy az ember csakugyan maga teremthette meg annak a nagy világnak létrehozóját, melyben az ember kisip világ.

Ezek hát szép tanok! Pokolba az ilyen lelket szivet megmetélyező, kiféczamodott észjárásról tagályos phrasissokkal. És azután a szerkesztők azt hirdetik, hogy lapjuk feladata lesz „a kulturczélok” elérése, [intézetek felállítása, a kaposvári gymn. kiegészítése] Ezen uton, ily elvek, ily eszmék terjesztésével akarják azt elérni?!

Hát nem tudja azt a fő-szerkesztő ur, hogy a kaposvári állangymnasium nem azért állangymnasium, hogy abban atheisták és es naturalisták neveltessekné? Ezen intézet-célja sokkal magasabb és a keresztény morál alapját elvesztenie nem szabad.

Ezt ne felejtse a fő-szerkesztő ur. Eddigi tapasztalataink folytán kénytelenek vagyunk kijelenteni:

El az ilyen „Társadalom” félékkel a társadalomból! M. N.

Adjuk e levelet, mert igen komoly és tiszteltet méltó kézből vetjük, de azért is mert a közönség köréből jövő vélemény ilyenekben a legilletékesebb kritika. Magunk részéről már „álláspontunk volt alkalmunk a közönség figyelmézetése céljából kifejtetünk. Szerk.

VIDÉKRŐL.

Elaton mellől 1883. végén.
Tekintetes szerkesztő ur! Kőztapasztalat, hogy még a legelfajultabb, zsidó is megtartja az ő kizárólagos „Jehovája” parancsolatait mind édenyeiben, mind schabeszében, mind gyertyagyújtásban, — innét az eszlári vezetes gyertyatartók is — megtartja csak azért is, hogy megmutassa, miként ő „Jehova választott népe” s mint ilyen ura mindeneknek, a merre a nap süt, s hogy a keresztényeket nem tekint másnak, mint „gojim”-nak kit a „thamud” szerint nyuzhat. csalhat és zsarolhat minden oldalól, hozván annál kedvesebb áldozatot a „Jehovának” minél több kesztányt képes tönkre tenni.

Ezzel szemben a keresztény társadalom a «Mi atyánk»-kal felel. Van azonban egy faja a zsidónak, ezzel csupán a „Mi atyánk»-kal nem lehet boldogulni.

Ez az uzsorás zsinó.
Ez önmaga személyében hitelintézet az ő egész apparatásával ő az ügyvéd, pénztárnok, ellenőr és üzletvezető. Ő magában választmányi ülés és annak elnöke, szóval minden, de csak ugy titokban, hogy senkise tudja.

Egy ilyen mákvirágot vagyok kénytelen bemutatni a keresztény társadalomnak Jankef X személyében.

Arckifejezése bárgyu, félnék, az emberek szemé közé nézni nem merészel, azért honn rendesen kétes világosságú szobájába ül, ott fogadja áldozatait, kik főleg a földmives osztályból kerülnek ki, ördögi mosoly vonul a lator ajkán, ily alkalmakkor és ekként kapacitálja a megszorult, de még hitellel bíró kölcsönkérőt: „No lássa kelmed a pénz, éppen oly árucikk mint Iczig krumpli pálinkáj, a vagy vinkója, már pedig kendtek ezen áruczikért annyit fizettek Iczignek, hogy annak jövődelméből már szép vagyont szerzett magának; hát én ki pénzt adok el, nem érdemlem-e meg, hogy ezen drágább czikk mellett a kendtek vagyonából egy kevés kamatot ne szedegessek; mégis azt mondják uzsorás vagyok háladatlan nép, de hát megteszem, ne mondják, hogy rosz ember vagyok. nem is mondhatják, van jó községi bizonyítványom, igazolhatom magamat a közönség előtt, remélem,

kelmetek sem fognak reám panaszkodni az én pénzkézelésem és lelkiismeretem tiatza.

Elmegy a gazda; egy vagy másfél év mulva bocskor s rongyos szürbe burkolt öszvértöpörödött alak alázatosan kopogtat Jankef ajtaján, ugyan ki lehet; hát ki volna más, mint egyike azoknak, kiket a zsvány oly szépen megkapacitált s kinek éppen tegnap árverezettete el mindenét.

Megnevezem őket? Ugyan minék a „Népjog” t. olvasója nézzen körül nem ismeri meg embereimet? Dougl.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági szakiskoláink fejlődéséről és állásáról az 1882—83. tanévben a földművelési miniszter kimerítő jelentést állított egybe melyet az ország összes gazdasági egyesületeinek és gazdasági tanintézetének megküldött. E szerint az 1882—83. tanévben a következő állami gazdasági szakiskolák állottak fen: a magyar-óvári gazdasági akadémia; a kecskés-hegyi, debreceni, kolosmonostori és kasai gazdasági tanintézet; a debreceni és lipótvári földműves iskola: az érdszégyi, a tarcsali, a budapesti, a nagyenyedi és ménesi vincerlaképeze. A szakiskolák az 1882—83. tanévben nem szaporodtak ugyan, de az adai, csákovári, rimaszombati s zsitva-ujfalvai földmives iskoláknak és a pozsonyi vincerlaképezőnek felállítási munkálatai folytattak s ezek közül a két utóbbi még az 1883. év folyamán meg is nyitattak, a rimaszombati és adai földmives iskolák pedig előreláthatólag a folyó 1884. évben fognak megnyitni. A magán, vagy testületek által fenntartott szakiskolák száma 1882—83-ban következő volt: az istvánföldi földmives iskola (országos gazdasági egyesület), a nagyszentmiklósi földmives iskola (gr. Nákó alapítvány és torontálmegei községek), a besztercezi, földvári és megyesi földmives iskolák (szász egyetem). Az állami gazdasági szakiskolákban, a segélyezett és magániskolákban az 1882—83. tanévben összesen 971 tanuló volt. Ezen kívül a budapesti állatorvosi tanintézetnek 158 a selmeczi erdészeti akadémiának 224 s a kaszai rétmesterei iskolának 26 látogatója volt s így az összes gazdasági tanintézetek tanulóinak létszáma az 1882—83. tanévben 1379-re rugott.

Kaposvári piaci árak.

Január hó 11-én.

Buza	8 frt 80
Roza	7 frt 50
Kukorica	5 frt 80
Árpa	7 frt —
Zab	5 frt 60
Hajdina	6 frt 60

Szerkesztői üzenetek

K. V. Szives gondoskodását köszönjük, előfizetése nem febrúrr, hanem csak június végén jár le.
H. A. Szalay Imre orsz. képviselő, somogygyeji birtokos; a képzettel nem ugyan azon személy.
Sz. I. Berény. Hova küldjük válaszunkat?
Z. I. Megyer. Szivesen látjuk máskor is.
D. I. N. Berény. Szerkesztő ur távol, hazajövetelkor meglesz a mit kíván; kérik dolgozatot.
Lapunk számára beérkezett sok kéziratot csak jövőre kerithetjük a sort, elnézést kérünk.

! Szerkesztésert felelős: Szalay Károly.

HIRDETÉSEK.

11467. szám. tkvi. 883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kaposvári kir. tszék mint tkvi kataság közhiré teszi, hogy Simon Pál végrehajtatónak Molnár Ferencz végrehajtatást szendő alleui 70 frt 20kr. tökekötetés és járuléki iránti végrehajtatási ügyében a kaposvári kir. trvszék (az ígalt kir. járásbíroság) területén levő Kaszok községben fekvő s akaszoki 115. sztjkvben A. I. a. foglalt telki birtokra az árverést 423 forintban ezennel megállapított kiküiltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelelt ingatlan az 1884. évi márcz. hó 14. napján d. e. 10 órakor Kaszokban a község házánál megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kiküiltási áron alul is eladatni fog.
Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküiltött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átdöszgelhetni.
Kaposvárott 1883. évi decemberhó 15. én. Kir. trvszék tkvi hatósága.
L a b e k, K e l e m e n, jegyző. elnök.

Magánhirdetés.

Egy legjobb karban lévő egy lovas ruganyos [federes] koozi és egy lóra való új szerszám eladó.
A „Népjog” kiadó-hivatalában bővebb értesítés nyerhetni.
Kaposvárott, 1884. nyomtatott Hagelman Károly könyvnyomdájában.

4. év
Kaposvár
Megje
Egész év
Fél évre
Negyed é
Eg
könyvk
A
A ki
— Ez a
A ki
ellen) a k
keze! —
Kor
pedig es
a fumi
mi a kot
— vérig
lelek és
egynehán
Szükséges
vuma a
megment
Bethlen,
szabadság
Vértünkbe
bitiójával
Kor
osztály n
adóképes
ményeink
bir, sőt
A k
kevésbe,
Bismark
le a fa t
gentryből
középet
tözni elh
hajcsón,
„neked é
hát mélt
kormány
Tisz
özönviz-j
Tál
Ház
megszülte
Kell
a nemzet
m a g y a
eminentia
is kell!